

Protocol

dalla seduta dil cussegl da vischnaunca,
venderdis, ils 20 d'uost 2021, allas 19⁰⁰ – 21¹⁵
Liug: Halla Cons

Presidi: Giusep Lozza

Actuara: Ursina Murer-Fatzer

Presents:

- a) Cussegl
Armin Berther	Roland Cajacob
Theres Burri Gadola	Edgar Durschei
Silvia Bucheli-Caduff	Mario Flepp
Adrian Deflorin	Larissa Fry Schuster
Adrian Flepp	Helga Probst-Linder
Otmar Flepp	Martino Sabbadini
Armin Manetsch	Ignaz Venzin
- b) Suprastonza
communala
René Epp	Clemens Berther
Wendelin Jacomet	Jris Lombris
Paul Flurin Schmidt	
- c) Envidai
Andri Hendry, canzlist communal	
Ervin Maissen, menader infrastruttura	
Simon Cathomen, selvicultur communal	- <i>perstgisaus</i>
Flavio Murer, president cumissiun da gestiun	
Curdin Cajacob, cumissiun da gestiun	
Sonia Lutz-Schmidt, cumissiun da gestiun	- <i>perstgisada</i>
- d) Hosps
1	

Plaid d'avertura dil president

Oz havein nus astgau prender investa dils vehichels e dallas apparatusas dils Pumpiers Sursassiala. Sco ins ha astgau prender per enconuschientscha ei igl equipadi da vehichels ed apparatusas carschius ils davos onns. In clar signal che l'Assicuranza da baghetgs dil cantun Grischun metta gronda peisa sin nossa regiun sisum la Surselva. Per motivs dalla buna basa da pumpiers han schizun la Viafier federala svizra (SBB) e la Matterhorn Gotthard Bahn (MGB) buc tanglernau ditg e dumandau ils Pumpiers Sursassiala da segirar lur baghetgs, lur infrastruttura sco era da garantir en emprema lingia la segirtad da lur hosps. Cheu selubeschel d'engraziar grondamein a nies cumandant Gion Tenner sco era a siu team da cader, a tut ils pumpiers che mettan a disposiziun lur temps liber per la segirtad da nossas convischinas e nos convischins.

Entochen oz havein nus giu ina stad cun dabia plievigia e paucs dis da sulegl. Nus stuein denton esser pertscharts e cuntents che nus essan en tuts graus vegni naven cun in egl blau. Observein nus la situaziun el sid dall'Europa, nua ch'ei han giu da cumbatter cun caliras e barschaments d'uaul, han nossas malauras caschunau per cletg mo donns elementars. La Terchia ei schizun vegnida unfrenda da duas catastrofas. Gl'emprem han grondas schitgiras muort aultas temperaturas mulestau la tiara e pli tard han ei giu da cumbatter encunter gronds barschaments. Tut quei ha buc tunschiu pertgei 10 dis pli tard ei la Terchia danovamein vegnida unfrenda da nuschas malauras che han caschunau bovas, inundaziuns ed unfrendas. 70 persunas han piars lur veta ed aunc pli biaras gl'entir possess. Tier nus en Svizra ha ei dau neginas unfrendas, sulettamein donns materials che san pli u meins vegnir remplazzai.

A Haiti, ell'America Centrala, ha ei suenter bunamein 10 onns dau in tiaratriembel d'ina fermezia da 7.2 sin la scala da mesiraziun. Danovamein han varga 2'000 persunas piars lur veta e varga 1.2 milliuns persunas ein directamein periclitadas muort il tiaratriembel.

La proxima escalaziun per l'entira Europa sespleiga egl Afganistan. Cheu han suenter prest 20 onns ils talibans puspei mussau preschientscha e conquistau Kabul. Mellis persunas ein periclitadas e ston temer per lur veta. Las scenas alla televisiun che muossan fugitivs che setegnan vid ils aviuns, quels maletgs vegnel jeu mai pli ad emblidar. Con desperada sto l'entira situaziun esser en tiara ch'ins resca l'atgna veta cun setener vid in eroplan? Lein sperar che l'Uniun europeica vegn la finfinala tuttina a dar refugi allas persunas directamein periclitadas.

Cun ina pintga survesta da talas novitads e mes agens patratgs vi jeu metter a pèz con bien e tgei cletg che nus havein cheu tier nus en Svizra e cunzun nus en Surselva.

Mortoris

Dapi la davosa seduta dil cussegl da vischnaunca han ils suandonts vischins bandunau il terrester:

Anna Manetsch, naschida ils 19-04-1930, morta ils 01-06-2021

Giusep Schmed-Durschei, naschius ils 29-10-1932, morts ils 16-06-2021

Giusep Lozza-Laim, naschius ils 30-08-1944, morts ils 09-08-2021

Naschientschas

Dapi nossa davosa seduta dil cussegl da vischnaunca ha ei dau quater naschientschas:

Amira Bucheli, naschida ils 26-05-2021, feglia da Silvia e Guido Bucheli

Margaretha von Dellemann, naschida ils 08-06-2021, feglia da Johanna Maria Wüthrich e Michael von Dellemann

Henry Bajraktaraj, naschius ils 16-06-2021, fegl dad Eldonita ed Agim Bajraktaraj

Sara Potoku, naschida ils 12-07-2021, feglia da Kaltrina e Valon Potoku

Tractandas:

1. Protocols 04 e 05-2021/2024
2. Lescha da baghegiar - Revisiun parziala - Indrezs d'energia (art. 74) (messadi nr. 10-2021/2024)
3. Presentaziun project "Augmentar l'attractividad dil center dil vitg" e nominaziun da treis cusseglier(a)s per la cumissiun speciala (messadi nr. 11-2021/2024)
4. Interpellaziun "dimorants dall'jamna": Risposta (interpellaziun I1-2021/2024)
5. Ura da damondas (conform ad art. 44 dil regulativ da fatschentas)

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara:

Giusep Lozza

Ursina Murer-Fatzer

Cussegl da vischnaunca 2021/2024

Protocol no. 6

Seduta dils 20-08-2021

1. Protocols 04 e 05-2021/2024

Decisiun:

Il protocol nr. 4 dalla seduta comunabla dils cussegls da vischnaunca da Tujetsch e Mustér dils 21 da matg 2021 vegn approbaus unanimamein.

Il protocol nr. 5 dalla seduta dils 28 da matg 2021 vegn approbaus unanimamein.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara:

Giusep Lozza

Ursina Murer-Fatzer

2. Lescha da baghegiar - Revisiun parziala - Indrezs d'energia (art. 74) (messadi nr. 10-2021/2024)

Suprastonza:

Gerau Wendelin Jacomet:

Il svilup dils davos onns sil sector dalla producziun d'energias regenerablas, seigi quei entras aua, sulegl ni vent vegn beneventaus en nossa vischnaunca. Ils davos onns ei la damonda per installar stabiliments solars carschida talmein ch'igl art. 74 dalla lescha da baghegiar communal, che datescha digl onn 2008, sto vegnir revedius. Tenor messadi ha la suprastonza communal vuliu cumbinar la revisiun digl art. 74 ensemen cun la revisiun dalla planisaziun locala, denton lezza revisiun basegna dapli temps che previu. Per quels motivs duei la revisiun digl art. 74 dalla lescha da baghegiar vegnir suttamessa als organs cumpetents per l'approbaziun gia el decuors d'uonn. Igl art. 74 ei vegnius surluvraus en collaboraziun cun la cumissiun dalla planisaziun locala sco era dalla cumissiun da baghegiar e dils uffecis cantunals involvi.

Termins

Prevedentamein duei la revisiun digl art. 74 dalla lescha da baghegiar vegnir suttamessa ils 28 da november 2021 alla votaziun all'urna. Silsuenter suonda l'exposiziun da recuors che cuoza 30 dis. L'entschatta digl onn 2022 suonda l'approbaziun entras la Regenza grischuna. Approbescha il pievel igl art. 74 dalla lescha da baghegiar communal, duei ella entrar en vigur l'entschatta fenadur 2022. Ils ulteriurs datums ein cunteni el messadi.

Per sclariments en detagl supplicheschel denter auter d'astgar dar il plaid al menader infrastruttura e commember dalla cumissiun dalla planisaziun locala Ervin Maissen, ch'ei dil reminent cudischaus fetg bein cun la tematica.

Ei succeda negina debatta d'entrada. Ei suonda la deliberaziun en detagl.

Cussegliera Theres Burri Gadola:

Tenor descripziun digl art. 74 al. 4 san indrezs solars vegnir montai encunter fatschadas ni surfatschas verticalas sco balcuns, tschabergals etc. quei ch'ei segirefranc ina buna sligiazion. Igl art. 74 sebasea tenor il manual davart ils indrezs solars digl uffeci pil svilup dil territori Grischun che descriva denter auter ch'ei basegni tier ina surfatscha da 6m² en zona da baghegiar e 2m² ordeifer zona da baghegiar sulettamein in'annunzia da baghegiar. Egl artechel present vegn denton visau ch'ei basegni in concept architectonic e da color consistent e coordinau. Per tgei motivs essan nus pli severs che las descripziuns el manual digl uffeci pil svilup dil territori Grischun e pretendin per mintga project in concept architectonic?

Gerau Wendelin Jacomet:

Ins sa segirefranc s'accordar d'adattar quei passus en al. 4 lit. a) sin fundament d'ina proposta.

President dil cussegl da vischnaunca Giusep Lozza:

Propostas san vegnir fatgas e discussiunadas. Alla fin vegn tenor art. 38 a, b, c ni tier pliras propostas art. 38 lit. 2 votau surlunder.

Proposta da cussegliera Theres Burri Gadola:

La proposta d'adattar al. 4 lit. a) secloma: *Per ina buna integraziun enteifer la fatschada basegna ei in concept da material e da color consistent e coordinau.*

Gerau Wendelin Jacomet:

Ils responsabels san s'accordar cun la proposta. Igl ei denton impurtont che la damonda da baghegiar cuntegn la documentaziun che muossa en tgei direcziun ch'ins vul realisar il project.

Decisiun cussegl:

Il cussegl da vischnaunca approbescha unanimamein la proposta da concussegliera Theres Burri Gadola.

Cussegliaer Roland Cajacob:

En al. 5 vegn menziunau ch'igl ei lubiu d'ereger en zona da baghegiar indrezs el liber entochen in'altezia dad 1.20 m. El dretg surordinau ei quella definiziun buca stada d'anflar. Tgi ha definiu quell'altezia ni tgei ei la basa per quella definiziun? Igl ei da cussegliaer da buca menziunar en ina lescha mesiras definidas tenor standard actual, pertgei normas san semidar dad onn tier onn.

Menader infrastruttura Ervin Maissen:

La mesira dad 1.20 m sedrezza tenor las normas actualas sin fiera e vegn cheutras stipulada en negina lescha. La cumissiun ei sebasada sin las recumandaziuns e cussegliaziuns dils officials.

Cussegliaera Theres Burri Gadola:

En al. 5 vegn menziunau la mesira dad 1.20 m indrezs el liber, denton co vesa il proceder tier implonts sco rodas da vent, flurs solaras etc. ora? Cun fixar la mesira dad 1.20 m en la lescha vegnan gest tals cundrezs excluds dall'entschatta enneu ed ins sa pér pli tard prender ina decisiun tenor la definiziun dil plan d'avertura. Els proxims onns vegn la tematica en connex cun energias regenerablas a crescher. Cun definir ina tala mesira impedeschan ins indirectamein il svilup tecnic.

La proposta d'adattar al. 5 secloma: *Enteifer la zona da baghegiar eis ei lubiu d'ereger indrezs el liber entochen in'altezia dad 1.20 m naven dil terren, aschinavon che la construcziun ei cumpacta ed ella ademplescha las pretensiuns tenor art. 73 al. 1 LPTGR. Tier indrezs solars ni implonts a vent che survargan l'altezia dad 1.20 m vegn giudicau el cass singul, schebein igl indrez ha in'influenza essenziala pil spazi e pigl ambient. Schegie, eis ei da scaffir precedentamein las mesiras planisatorias necessarias.*

Ei vegn menziunau ch'ina adattaziun dalla formulaziun el senn dalla proposta seigi beinvegnida.

Gerau Wendelin Jacomet:

Igl ei bein pusseivel che la formulaziun presentada sto vegnir precisada e sclarida giuridicamein. Sch'igl artechel vegn midaus tenor la proposta sto tal era vegnir francaus el plan general d'avertura. La mesira d'ina flur solara ch'ei vegnida menziunada ei gia el stan serrau 3 m aulta ed aviarta mesira ella rodond 5 m. Vul la vischnaunca per propi tals maletgs? Rodas da vent tenor igl exempel a Gütsch (UR) ei quei veramein il giavisch che tals cundrezs sepresentan a Caischavedra ni si Pazzola? Cun la mesira limitada dad 1.20 m vulan ins evitar tals cass. Las consequenzas per spazi ed ambient ein medemamein decisivas.

Menader infrastruttura Ervin Maissen:

La proposta da cussegliaera Theres Burri Gadola arva il spazi per saver giudicar da cass tier cass, quei che fa senn. Enstagl da menziunar las mesiras planisatorias eis ei da midar la construcziun aschia, ch'ins definescha las mesiras el plan general d'avertura sur dil qual il cussegl da vischnaunca decida. Numnan ins mesiras planisatorias, san ins capir giudlunder p.ex. il plan da zonas ni il plan general da formaziun. Quels dus instruments fussen suttamess alla votaziun all'urna.

Cussegliaer Edgar Durschei:

Tgei avantatgs porta la menziun el plan general d'avertura? Nua sto ei vegnir francau per che las instanzas cumpetentas san decider davart la damonda da baghegiar?

Menader infrastructura Ervin Maissen:

Sch'il cundrez survarga 1.20 m, sche ha l'istanza da baghegiar la pussevkladad da giudicar il cass tenor ils criteris che plaidan pigl ambient, pil spazi etc. Sche l'istanza da baghegiar vegn tier la conclusiun che tut ei correct, allura basegna ei buc in'impurtaziun el plan general d'avertura q.v.d. lu sa il cundrez esser pli aults che 1.20 m. Mo sch'il cundrez ha in'influenza essenziala sil spazi ed igl ambient, ei il stabiliment da fixar el plan general d'avertura. Entras la procedura da planisaziun (plan general d'avertura) san ins dar la pussevkladad al pievel da prender posiziun en caussa.

Proposta da cussegliera Theres Burri Gadola:

Cheutras vegn proponiu d'adattar al. 5 sco suonda: – *Enteifer la zona da baghegiar eis ei lubiu d'ereger indrezs el liber entochen in'altezia dad 1.20 m naven dil terren, aschinavon che la construcziun ei cumpacta ed ella ademplescha las pretensiuns tenor art. 73 al. 1 LPTGR. Indrezs solars ni implonts a vent che survargan l'altezia dad 1.20 m vegnan giudicai sco cass singuls. En tals cass ei da giudicar, schebein gl'indrez munta in'influenza essenziala pil spazi e pigl ambient. Sche gleiz ei il cass, eis ei da scaffir ina corrispundenta definiziun el plan general d'avertura (formulaziun tenor suprastonza communal dil 30-08-2021).*

Decisiun cussegl:

Il cussegl da vischnaunca approbescha unanimamein la proposta da concussegliera Theres Burri Gadola.

Cusseglia Armin Berther:

Tenor retschercas ell'ordinaziun executoria tier la lescha da baghegiar communal descreva igl art. 10 detagliadamein il fatg d'indrezs solars resp. collecturs. Vegn igl art. 10 aboliu ni integraus el niev art. 74?

Menader infrastructura Ervin Maissen:

Va igl art. 74 en vigur incl. approbaziun entras la Regenza grischuna sto igl art. 10 vegnir adattaus ni gest tenor situaziun schizun aboliu. Ils responsabels ein per quels motivs buc aunc sefatschentai cugl art. 10.

Cusseglia Armin Berther:

Tenor art. 10 ston ils collecturs esser integrai el tetg. Quei fatg sa gest tenor situaziun esser in crap da scarpetsch, sch'il tetg ei aunc en in bien stan. Co han ins decidu fin ussa e co vegn decidu el futur?

Gerau Wendelin Jacomet:

Entochen oz ein tut ils cass vegni lubi tenor il manual dil cantun. Plinavon ein las prescripziuns dil Memorandum da baghegiar - en cass specials sco Cavardiras, Disla e Segnas ch'ei vitgs schurmegiai da muntada nazionala - da risguardar. Igl art. 74 ei decisiv per saver giudicar e decider a moda speditiva.

Decisiun:

Il cussegl da vischnaunca approbescha unanimamein la proposta dalla suprastonza communal;

1. d'approbar la revisiun dil art. 74 dalla lescha da baghegiar cun las amplificaziuns da concussegliera Theres Burri Gadola;

2. da suttametter quei conclus el senn d'art. 11, al. 1 dalla lescha da baghegiar alla votaziun dil pievel.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara:

Giusep Lozza

Ursina Murer-Fatzer

3. Presentaziun project "Augmentar l'attractivitat dil center dil vitg" e nominaziun da treis cusseglier(a)s per la cumissiun speciala (messadi nr. 11-2021/2024)

Suprastonza:

President communal René Epp:

Ina gronda finamira dalla suprastonza communal en la legislatura 2021/2024 ei da sviluppar vinavon il center dil vitg da Mustér e quei cun colligiar spazis verds (prau Cumin – parcella Hess – plaz verd avon scola). Ils suandonts aspects vegn la cumissiun a perseguir:

1. **Spazi liber:** schaffir pusseivladads da star da cumpignia, augmentar la valor dil spazi verd, schaffir pusseivladads da s'entupar, schaffir ina piazza dil vitg, formar pli attractiv las entradas dil vitg (neu dil Lucmagn, neu da Sedrun e da Sumvitg).
2. **Mobilitad:** augmentar l'attractivitat dils spazis per liung dallas vias, reduziun dil traffic individual e descargament dil traffic da transit, augmentar l'attractivitat dils pedunzs (crotschas) e velocipedists, meglierar ni adattar la signalisaziun, meglierar ni adattar la situaziun da parcar.

Il project duei vegnir accumpignaus dalla firma Metron Raumentwicklung AG da Brugg. Dapli informaziuns davart Metron ein d'anflar sut www.metron.ch.

La procedura ei definida en treis fasas:

Fasa 1: Analisa e giudicament dalla situaziun actuala (*settember – december 2021*)

Fasa 2: Finamiras (*schaner – mars 2022*)

Fasa 3: Concept (*avrel – fenadur 2022*)

Il project duei vegnir accumpignaus e sustenius dalla politica. Persuenter eis ei previu d'instradar ina cumissiun speciala. Plinavon duei vegnir instradau ina gruppa da lavur pli vasta che duei secumponer da representants dil fatg.

Cumposiziun cumissiun speciala (7 persunas): president communal, gerau da baghegiar ed infrastruttura, gerau ambient e segirtad, menader infrastruttura e treis cusseglier(a)s.

Cumposiziun gruppa da lavur (15 persunas): siat persunas ord la cumissiun speciala ed ulteriuras otg persunas dil fatg interessadas. Ils representants dalla gruppa da lavur vegn la suprastonza communal a tscharner el decuors dil davos uost/entschatta settember 2021.

La presentaziun ei succedida cun entgins exempels en fuorma d'ina visualisaziun dil project previu.

Ei succeda negina debatta d'entrada. Ei suonda la deliberaziun en detagl.

Cusseglier Adrian Flepp:

Igl ei impurtont dad era integrar la giuventetgna en quei project e buca mo patertgar vid famiglias, affons pigns e la generaziun 50+.

Cusseglia Larissa Fry Schuster:

Vegn il focus mess mo sil center dil vitg ni s'engaschan ins era per in maletg general q.v.d. in fil tgietschen sigl entir intsches communal? La decisiun da surdar la direcziun dil project ad ina fatschenta sco Metron ei buca capeivla. Vegn la colligiazion naven digl areal Catrina Resort enviers center dil vitg meglierada?

Cusseglia Mario Flepp:

In impurtont aspect ei da signalisar meglier l'entrada dil vitg cun in beinvegna impressiunont.

Cusseglia Edgar Durschei:

Avon entgins onns han ins elaborau il project signaletica che mava pli u meins en la medema direcziun. Eventualmein san ins analisar ed integrar quei project era el niev. Impurtont ei era da metter il focus sil commerci cunzun el center dil vitg. Plinavon ei da tener en egl las finanzas. Ins sa era elaborar zatgei cun paucs mieds finanzials.

President communal René Epp:

Igl ei previu d'analisar las treis entradas el vitg e d'anflar ina sligaziun per ina biala cumparsa. Co ins sa meglierar la colligaziun Catrina Resort enviers vitg vegnan las discussiuns a mussar. Plinavon ei ina finamira da reactivar il hotel "Disentiserhof" all'entschatta dil vitg. Ils responsabels dalla fatschenta Metron ein tuts personas dil fatg che observan nies vitg ord in'otra vesta che nus che vivin cheu di per di. Plinavon ein ils responsabels era cudischai en damondas davart la situaziun da traffic.

Vicepresident dil cussegl da vischnaunca Adrian Deflorin:

Sin giavisch dalla suprastanza communal ha il cussegl da vischnaunca tschercau en sias retschas treis representants sco commembers per la cumissiun speciala pil project "Augmentar l'attractivita dil center dil vitg". Ei vegn nominau suandont(a)s concusseglia(a)s per mauns dall'elecziun entras la suprastanza communal;

- cussegliera Silvia Bucheli-Caduff
- cusseglia Otmar Flepp
- cussegliera Larissa Fry Schuster

Las candidatas ed il candidat acceptan la nominaziun.

Decisiun:

Sin fundament dallas ponderaziuns suranumnadas nominescha il cussegl da vischnaunca unanimamein las suandontas treis personas

- **cussegliera Silvia Bucheli-Caduff**
- **cusseglia Otmar Flepp**
- **cussegliera Larissa Fry Schuster**

per la cumissiun speciala davart "Augmentar l'attractivita dil center dil vitg" per mauns dall'elecziun entras la suprastanza communal.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara:

Giusep Lozza

Ursina Murer-Fatzer

Cussegl da vischnaunca 2021/2024

Protocol no. 6

Seduta dils 20-08-2021

4. Interpellaziun "dimorants dall'jamna": Risposta (interpellaziun I1-2021/2024)

Suprastonza:

President communal René Epp:

L'interpellaziun ha la suprastonza communal retschert la primavera 2021 che senumna sco suonda:

"Nus giavischein sclariment cons habitonts cun dimora dall'jamna a Mustér, che pagan ina cumpart dalla taglia ellas vischnauncas dalla Cadi.

Plinavon duei vegnir communicau da tgei summa totala che vegn cheutras buca pagada ella vischnaunca da Mustér.

Interpelletants; Otmar Flepp (cusseglier), Giusep Lozza (president dil cussegl da vischnaunca) e Larissa Fry Schuster (cussegliera)".

Tenor il regulativ da fatschentas vegn la risposta arisguard l'interpellaziun dada a bucca.

Pils 30 da zercladur 2021 habiteschan 24 personas a Mustér cun il status dimorants dall'jamna. La vischnaunca incassescha cheutras frs. 13'700.-- e da l'autra vart desista ella da frs. 13'700.-- cun las personas che han buca las scartiras en vischnaunca. Las controllas dils dimorants dall'jamna succedan onn per onn. Tier las prolungaziuns vegn la situaziun individuala mintgamai valetada da niev q.v.d. sche la vischnaunca sa acceptar per in ulteriur onn il status dimorant dall'jamna ni buc (max. treis onns). En la Cadi exista ina convegna interna denter las vischnauncas cun il temps da toleranza.

Cusseglia Otmar Flepp:

Las explicaziuns cuntentan buca diltuttatg. Era sch'ei setracta cheu d'ina pintga summa. Ei vegn giavischau la discussiun eifer ils cussegliers.

President dil cussegl da vischnaunca Giusep Lozza:

Tenor art. 43 lit. 3 ha il cussegl da vischnaunca da votar, sch'el vul prender part ad ina discussiun ni buc.

Decisiun:

Il cussegl giavischa cun 14 gie ed ina abstenziun la discussiun en causa.

Cusseglia Edgar Durschei:

Han ins en quei connex era mirau sch'ei dat dimorants dall'jamna che vegnan ord las autras vischnauncas dalla Cadi e pagan a Mustér taglia, sche gie da tgei summa setracta ei? Tenor explicaziuns dil president communal ein discussiuns eifer las vischnauncas dalla Cadi occurridas. Co vesa ei ora cun ina contribuziun finanziaria dallas vischnauncas vischinontas en favur dall'infrastructura da Mustér? Il status dimorants dall'jamna eifer la Cadi dat ei buc. Quei status ei vegnius scaffius denter las vischnauncas dalla Cadi. Il cussegl sto decider sch'ins duei acceptar in tal agir el futur ni sch'ins vul instradar ina moziun ni in postulat.

Cusseglia Mario Flepp:

Tgei motivs giustificeschon dus loghens da habitadi? Dat ei raschuns valablas ni vulan ins mo profitar dall'infrastructura? Igl ei impurtont da fixar claras cundiziuns cura ch'ins sa acceptar ina dimora jamnila e cura che tala scada.

Cusseglia Otmar Flepp:

Profiteschan ils dimorants dall'Jamna medemamein da purschidas tenor prezis per indigens sco p.ex. la carta d'indigens dallas pendicularas?

Cusseglia Adrian Flepp:

Co sa l'administraziun communal tgi ch'ei en vischnaunca, sche la persuna s'annunzia buc tier la controlla da habitants?

President communal René Epp:

Dad ordeifer la Cadi habiteschan a Mustér 58 dimorants dall'Jamna. La gronda part ein students. Dils dimorants dall'Jamna ordeifer la Cadi incassescha la vischnaunca rodund frs. 5'000.-- taglia per onn. Actualmeins havein nus denton 125 habitants da Mustér cun dimora jamnila en in'otra vischnaunca. Quellas persunas pagan totalmeins frs. 67'000.-- taglia a Mustér. Ulteriuras discussiuns en caussa han buca giu liug, denton ins vegn a perseguitar il fatg en ina dallas proximas sedutas dalla Conferenza dils presidents communalis dalla Cadi. La mesadad dalla taglia vegn dabien a nossa vischnaunca. Igl ei da supponer che mintgin vul tener las scartiras en sia vischnaunca nativa aschi ditg sco mo pusseivel. Il pei da taglia sa medemamein haver in'influenza. Per l'atgna infrastruttura san ins ponderar da differenziar ils prezis, denton per purschidas d'autras interpresas da survetsch buc.

Gerard Paul Flurin Schmidt:

Ina cuorta posiziun persunala. El ei staus 10 onns sesents a Turitg e cumbattiu da tener las scartiras a Mustér, quei ch'ei era gartegiau. Cheutras ha el pagau taglia tut ils onns cumpleinamein a Mustér. Pia ston ins era veser lezza vart.

Canzlist Andri Hendry:

Mintga burgheis svizzer ha l'obligaziun tenor la lescha davart il dretg da habitar d'annunziar sia dimora tier la controlla da habitants. Ei dat affittaders che annunzian cunscienziusamein mintga midada all'administraziun communal. Tier luvriers jasters ei denter auter era il patron da lavur en l'obligaziun d'annunziar siu luvrier per obtener la lubientscha da lavur. Vid l'obligaziun da s'annunziar ein era ulteriuras obligaziuns ligiadas sco pagar taglia, survetsch da pumpiers eav. Endriescha l'administraziun communal ch'ina persuna ha priu dimora a Mustér senza s'annunziar, sa ella punir la persuna pertuccada entochen frs. 2'000.--.

Il president dil cussegl da vischnaunca Giuseppe Lozza siara la discussiun.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara:

Giuseppe Lozza

Ursina Murer-Fatzer

5. Ura da damondas (conform ad art. 44 dil regulativ da fatschentas)

Igl ei vegniu inoltrau neginas damondas a scret per mauns dil president communal.

Damondas che san vegnir rispundidas a moda sempl.

Cusseglia Silvia Bucheli:

Igl ei stau da leger el Fegl ufficial dalla Surselva la procedura en connex cun differents scamonds da carrar sin las vias da meglieraziun funsila. Eis ei vegniu inoltrau protestas? Co vesa igl ulteriur proceder ora? Cu vegnan las tablas montadas? Il traffic sin las vias da meglieraziun ei pulit gronds. Igl ei uras d'agir.

Gerau Clemens Berther:

Las vias da meglieraziun vegnan per gronda part subvenziunadas digl uffeci d'agricultura e geoinformaziun e duein en emprema lingia survir all'agricultura, al forestalesser sco era al turissem (pedunzs e velocipedists). La cundiziun ei che las vias vegnan serradas per tut igl ulteriur traffic public. La procedura ei terminada suenter la pintga correctura che ha giu da vegnir fatga en connex cun la via da Salaplauna entochen la horticultura Sampaguita. Cheutras vegn lubiu als vehichels da transport pli gronds q.v.d. sur 3.5 to da carrar sur la via da Salaplauna entochen tier la horticultura per cheutras evitar transports sur la Via Sontga Gada. La finamira dalla suprastonza communal ei medemamein da meglierar la situaziun dalla Via Siut a Segnas (per velos e pedunzs) q.v.d. da menar la via vinavon dalla part sutora senza stuer passar ils binaris dalla Viafier retica. Las tablas da scamond vegnan postadas il proxim temps.

Cusseglia Edgar Durschei:

Dacuort ei la nova agenda en connex cun la rimnada da rumien cumparida. Per quei intent ei vegniu instradau ina cumissiun. Retscheiva il cussegl da vischnaunca in rapport final en caussa?

Gerau Paul Flurin Schmidt:

L'agenda menziunada muossa la situaziun actuala e tenor lescha vertenta. La cumissiun ha vinavon l'incarica d'elaborar la nova lescha da rumien. Quella ei prevedida da presentar al cussegl igl october 2021. Plinavon vegn discutau in'eventuala adattaziun dil center da rimnada a Raveras, denton quei succeda pér suenter la vigur legala dalla lescha. Pia resultan cheutras duas differentas fatschentas: inagada la lescha e sco secund pass igl edifeci. La midada essenziala ei la midada dil temps d'avertura ch'ei stada necessaria per saver evitar el futur las colonnas d'autos dallas mesjamnas e sondas. Quellas colonnas han denter auter provocau reclamaziuns da vischins e dallas interpresas a Raveras. Per immediat ei la deponia aviarta mintgadi naven dallas 12⁰⁰ entochen allas 17⁰⁰ pils rufids blocconts (pupi, cartun, PET, conservas, resti etc). Il material che cuosta enzatgei alla vischnaunca san ins vinavon purtar las mesjamnas e sondas denton sut survigilanza. Quei che vegn buc acceptau pli sin la deponia a Raveras ein rufids da baghetg sco francau en la lescha vertenta. Cunzun ils cuosts per rufids da baghetg ein carschi enormamein ils davos onns q.v.d. las entradas cuvieran buca pli ils cuosts che resultan per la vischnaunca. Las entradas per la rimnada da pupi a Raveras van cumpleinamein en favur dalla cassa dalla scola populara Mustér.

Communicaziuns

President communal René Epp:

Il cussegl da vischnaunca dils 17 da settember 2021 croda muort la radunonza generala dallas Penticularas Mustér nua che sia persuna vegn eligida el cussegl d'administraziun.

Proxims termins per las sedutas dil cussegl: 01-10 (organisaziun), 29-10 (rumien), 19-11 (preventiv) ed ils 10-12 (final).

La votaziun all'urna per la reducziun dil pei da taglia ha liug ils 26-09-2021.

Gerau Paul Flurin Schmidt:

En connex cun las malauras digl atun 2020 (1,3 milliuns francs) sco era dils 13 da fenadur 2021 (rodund frs. 400'000.--) agl Ual d'Aletta s'augmentan ils cuosts per la sanaziun a rodund 1,77 milliuns francs. Il cantun vegn a sorprender 60% dils cuosts, aschia restan per la vischnaunca rodund frs. 700'000.--. La tractaziun el cussegl succeda a temps.

Gerau Clemens Berther:

La suprastanza communal ha dumandau differentas offertas per saver porscher in glatsch sintetic d'emprova sin la proxima sesiun d'unviern. Ils cuosts per l'emprova semovan denter frs. 40'000.-- e frs. 45'000.--. La cumissiun sco era la suprastanza communal ein stadas digl avis da spagnar quels daners per in tal experiment. Las retschercas han mussau che la vischnaunca Beatenberg (BE) posseda in glatsch sintetic. Signur Thomas Tschopp, directur dil turissem ei prompts da dar in'investa en quei sistem da glatsch als representants dalla politica communal. Il president dil cussegl da vischnaunca Giusep Lozza vegn supplicaus d'organisar la retscherca per in termin adattau per saver visitar Beatenberg duront igl unviern 2021/2022.

President dil cussegl da vischnaunca Giusep Lozza:

- 21-08 allas 10⁰⁰ di dallas portas aviartas a Disla, Uniun fallun e cascharia;
- 27-08 festividat 75 onns SRG.R en halla Cons;
- 01-09 di dallas portas aviartas dalla Biblioteca e Ludoteca en halla Cons.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara:

Giusep Lozza

Ursina Murer-Fatzer

Disentis/Mustér, ils 29 d'uost 2021